

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 747/2017-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. decembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj porušenie čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 13 C 294/2013 z 23. apríla 2014, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 914/2014 zo 16. decembra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 117/2016 z 25. mája 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. septembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a čl. 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej aj „okresný súd“) sp. zn. 13 C 294/2013 z 23. apríla 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“) sp. zn. 17 Co 914/2014 zo 16. decembra 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 117/2016 z 25. mája 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 9. augusta 2013 podal Okresnému súdu Trenčín žalobu o ochranu osobnosti proti žalovanému [REDAKOVANÉ], ktorou sa domáhal, aby súd „zaviazal odporcu povinnosťou zdržať sa rozširovania nepravdivých a urážlivých tvrdení, strpieť uverejnenie rozsudku v časopise *Spravodaj pre bývalých príslušníkov VTNP-PTP* v lehote do 5 mesiacov a zaplatiť nemajetkovú ujmu vo výške 2 800 €“. Okresný súd napadnutým rozsudkom z 23. apríla 2014 (v podstate) z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného žalobu sťažovateľa v celom rozsahu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania vo výške 100 %. Krajský súd v Trenčíne na základe odvolania sťažovateľa napadnutým rozsudkom zo 16. decembra 2015 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením z 25. mája 2017 odmietol podľa § 447 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení zákona č. 87/2017 Z. z. a žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu namieta porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy, porušenie svojho základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 ústavy a porušenie svojho základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov. Všeobecným súdom vytýka predovšetkým skutočnosť, že jeho vec nesprávne právne posúdili, keď dospeli k záveru o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, a tiež skutočnosť, že nemal možnosť vyjadriť sa ku všetkým dôkazom, z ktorých okresný súd ako súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní

o jeho žalobe vychádzal, a tento nedostatok podľa názoru sťažovateľa neodstránil ani odvolací súd a ani dovolací súd.

Z časti sťažnosti sťažovateľa obsahujúcej návrh na rozhodnutie ústavného súdu možno vyvodit', že sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd:

- vyslovil porušenie čl. 12 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 napadnutým rozsudkom okresného súdu, napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu,
- zrušil napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov,
- vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie,
- zaviazal okresný súd v ďalšom konaní rozhodovať o žalobe sťažovateľa „*bez prieťahov a spravodlivo*“,
- zakázal okresnému súdu pokračovať v porušovaní základných práv sťažovateľa a
- odložil vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal, či sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy napadnutým rozsudkom okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť (a aj domáhal) využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ svojou sťažnosťou napáda aj rozsudok Okresného súdu Trenčín sp. zn. 13 C 294/2013 z 23. apríla 2014, ktorým súd prvého stupňa jeho žalobu o ochranu osobnosti v celom rozsahu zamietol. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu bol sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu oprávnený podať odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť Krajský súd v Trenčíne (čo aj svojim napadnutým rozsudkom zo 16. decembra 2015 urobil). Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu, keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo podrobené prieskumnej právomoci odvolacieho súdu. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je aj jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu sa lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 209/09).

Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 69/2010, IV. ÚS 58/2011), dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu v prípadoch, ak sťažovateľ v konkrétnej veci podal dovolanie, začne plynúť dňom doručenia, resp. právoplatnosti rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu vydanému v danej veci (v prípade sťažovateľa ide o napadnutý rozsudok krajského súdu,

pozn.). V okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd zdôrazňuje, že podmienkou zachovania zákonom ustanovenej lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu aj vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu je z podstaty veci zachovanie dvojmesačnej lehoty na podanie sťažnosti počítanej od právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu (procesne nadväzujúceho na predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu).

Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa podľa zistení ústavného súdu pri príprave predbežného prerokovania sťažnosti nadobudlo právoplatnosť 11. júla 2017 (teda v rovnaký deň, keď podľa vlastného vyjadrenia sťažovateľa obsiahnutého v jeho sťažnosti mu bolo napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu doručené). Zákonom ustanovená dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu tak v danom prípade uplynula (v pondelok) 11. septembra 2017. Sťažnosť sťažovateľa bola podaná (doručená) osobne v podateľni ústavného súdu 12. septembra 2017, teda po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty na jej podanie.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

Nad rámec odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že s predbežným prerokovaním sťažnosti sťažovateľa z dôvodu hospodárnosti a plynulosti konania nečakal na rozhodnutie Centra právnej pomoci (ďalej len „centrum“) o žiadosti sťažovateľa o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci v konaní pred ústavným súdom (ktorú, ako vyplýva z príloh jeho sťažnosti, sťažovateľ podal 11. septembra 2017 v kancelárii centra v Bratislave). V posudzovanej veci sú totiž zistené nedostatky procesných podmienok prijateľnosti sťažnosti na ďalšie konanie (nedostatok právomoci ústavného súdu, resp. zmeškanie zákonom ustanovenej lehoty na podanie sťažnosti) takej povahy, že by ich nebolo možné odstrániť ani po tom, ako by sťažovateľ bol

(na základe prípadného rozhodnutia centra, pozn.) v konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2017